Toelichting bij “Efficiëntere bestrijding rivierkreeften door aanpassing van de Uitvoeringsregeling Visserij”

De problematiek met invasieve rivierkreeften is bekend en lastig op te lossen. Zo zijn er momenteel juridische beperkingen voor waterschappen om in het eigen beheergebied rivierkreeften weg te vangen. Dit zou opgelost kunnen worden door de exotische schaaldieren die op de Unielijst invasieve exoten voorkomen te schrappen uit bijlage 1 van de Uitvoeringsregeling Visserij. Deze aanpassing vergt geen nieuw wetsvoorstel, maar kan door de staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur via een ministeriële regeling doorgevoerd worden. Om de staatssecretaris aan te sporen deze wijziging door te voeren, zou de Unie van Waterschappen bij haar overleg met de ministeries van I&W en van LVVN dit voorstel kunnen bespreken. Wij verzoeken de hoogheemraad dan ook om dit te adresseren bij de Unie op 13 november a.s., tijdens het eerstvolgende bestuurlijk overleg van de UvW-commissie watersystemen.

Informatie over het voorstel voor de aanpassing van de Uitvoeringsregeling Visserij
De Amerikaanse rivierkreeften en enkele andere schadelijke invasieve schaaldieren staan op de Unielijst invasieve exoten. Deze soorten zijn door de Europese Unie aangemerkt als schadelijke planten en dieren, waarvoor de plicht geldt om populaties in de natuur te verwijderen of zoveel mogelijk te beheersen als verwijdering niet lukt. Hierdoor zijn ook bepaalde handelingen verboden om opzettelijk te verrichten met soorten op de Unielijst. Dit volgt uit de EU-exotenverordening[1] en geldt voor alle EU-landen. Wijzigingen aan de Unielijst kunnen ook alleen door de Europese Commissie worden aangebracht. Lidstaten kunnen wel uitzonderingen toestaan op bepaalde opzettelijke handelingen bij het bevissen van soorten van de Unielijst. Zo mogen bijvoorbeeld rode Amerikaanse rivierkreeften door vergunde beroepsvissers bevist worden en daarna vervoerd.

De rivierkreeften en andere exotische schaaldieren staan in Nederland op dit moment ook in bijlage 1 van de Uitvoeringsregeling Visserij[2]. Hierdoor gelden er beperkingen voor het vangen van deze dieren, volgend uit de Visserijwet. Door de op de Unielijst voorkomende schaaldieren te schrappen uit bijlage 1, vervallen de beperkingen voor het vangen van de kreeften. Hiermee is het een redelijk eenvoudige manier om waterschappen meer mogelijkheden te geven de dieren zelf weg te vangen, zonder dat dit leidt tot een verplichting aan de waterschappen om de kreeften zelf te bestrijden.

Indien in de toekomst de Unielijst uitgebreid wordt met een schaaldier dat nu in bijlage 1 van Uitvoeringsregeling Visserij staat, wordt te zijner tijd ook dit schaaldier verwijderd uit de Uitvoeringsregeling. Zo kunnen in de toekomst ook andere schaaldieren gevangen worden die dan voor grote problemen zorgen.

Deze aanpassing schaadt de rechten van beroepsvissers niet, omdat hun visrecht al wordt geregeld in de Vrijstellingsregeling bevissing Chinese wolhandkrab en uitheemse rivierkreeft en in de aan de vissers afgegeven vergunningen voor het bevissen van deze schaaldieren. Er komt door het voorstel geen concurrentie bij omdat er geen ontheffing zal worden verleend op de handel in de op de Unielijst staande schaaldieren aan andere partijen dan beroepsvissers. Het toezicht van de NVWA op de naleving van de Visserijwet en de EU-exotenverordening blijft hetzelfde.

Voor het beheersen en bestrijden van de populaties exotische rivierkreeften zijn meer maatregelen nodig dan alleen wegvangen, maar door de beperking hierop weg te nemen, wordt een effectievere en efficiëntere bestrijding mogelijk. Deze bestrijding zal nieuwe schade aan natuurlijke oevers,

---

[1] EU-verordening 1143/2014, zie ook https://www.nvwa.nl/onderwerpen/plant/invasieve-exoten/eu-verordening-1143-2014-invasieve-exoten.
[2] Zie https://wetten.overheid.nl/BWBR0024539/2026-07-11/.

verstoring van ecosystemen en negatieve effecten op inheemse biodiversiteit voorkomen. Reeds aangetaste oevers en ecosystemen kunnen zich herstellen en inheemse soorten kunnen terugkeren.

Katja van Rooten, PRO
Kees Buskermolen, WaterNatuurlijk